

23.9.2026

Kunnan harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen hakeminen vuonna 2026

HAKIJAN TIEDOT

Kunta: Pornaisten kunta

Kunnan yhteyshenkilön tiedot:

- Nimi: Antti Kärkkäinen
- Nimike: hallinto- ja talousjohtaja
- Sähköpostiosoite: antti.karkkainen@pornainen.fi
- Puhelinnumero: 0401745055

HAKEMUKSEN TIEDOT

A. Haettava summa, euroa: 500 000,00 €

B. Mikäli kunta on saanut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin sen käyttökohde:

Vuonna 2025 saatu harkinnanvarainen valtionosuuden korotus käytettiin yleiskatteisesti kunnan talouden tasapainottamiseen ja alijäämäkehityksen hillitsemiseen. Korotuksella vahvistettiin kunnan tulorahoitusta osana kunnan talouden tervehdyttämistä, eikä korotus aiheuttanut vastaavan suuruista käyttö- tai investointimenojen lisäystä.

C. Yksilöidyt talousvaikeudet, joihin haetaan harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta sekä perustelut, jotka osoittavat em. vaikeudet poikkeuksellisiksi tai tilapäisiksi. Lisäksi yksilöitynä talousvaikutusten ajankohta ja euromääräinen vaikutus kunnan talouteen.

1. Valtionosuusrahoituksen voimakas väheneminen ja alijäämäinen talous

Pornaisten kunnan talous oli alijäämäinen 1,1 milj. euroa vuonna 2025 ja viimeisimmän tilinpäätösennusteen mukaan tulee olemaan alijäämäinen 0,8 milj. euroa myös vuonna 2026. Alijäämäiseen kehitykseen ovat olennaisesti vaikuttaneet valtionosuusrahoituksen voimakas väheneminen sekä verotulojen ennakoitua heikompi kehitys.

Kunnan valtionosuusrahoituksen voimakas heikkeneminen on jatkunut edelleen vuonna 2026. Vuonna 2025 kunnan valtionosuuksia kertyi yhteensä noin 3,59 milj. euroa. Summaan sisältyi 148 000 euron harkinnanvarainen valtionosuuden korotus. Ilman harkinnanvaraista korotusta vuoden 2025 valtionosuuksien taso oli noin 3,44 milj. euroa. Vuonna 2026 valtionosuuksia arvioidaan kertyvän noin 3,04 milj. euroa, joten kunnan varsinainen valtionosuusrahoitus vähenee edelleen noin 0,4 milj. euroa eli noin 12 prosenttia vuoden 2025 tasosta.

Valtionosuuksien voimakas väheneminen heikentää kunnan tulorahoitusta samanaikaisesti, kun kunta toteuttaa vuosille 2026–2028 hyväksyttyä noin 0,9 milj. euron talouden tasapainottamisohjelmaa. Valtionosuusrahoituksen väheneminen syö siten merkittävän osan kunnan omilla rakenteellisilla tasapainottoimilla saavutettavasta taloudellisesta vaikutuksesta.

Kunnan taloustilanetta heikentää entisestään kunnan laajentunut rahoitusvastuu työttömyysturvan etuuksista. Rahoitusvastuu on kasvanut esimerkiksi vuonna 2026 noin 180 000 euroa.

2. Ennakoimaton ja mittava yhtenäiskoulun investointitarve

Yhtenäiskoulussa varmistui rakennetutkimusten perusteella keväällä 2024 sisäilmaongelmia, joiden vaikutuksesta osa koulusta joudutaan purkamaan ja rakentamaan osittain uusi koulurakennus. Koulun saneerauksen ja uudisrakentamisen kustannusarvio on tämänhetkisten arvioiden mukaan noin 15 milj. euroa vuosina 2026–2029.

Kyseessä on kunnan kokoon ja taloudelliseen kantokykyyn nähden poikkeuksellisen suuri ja nopealla aikataululla toteutettava investointi, jonka tarve aiheutuu rakennuksessa todetuista ongelmista. Investointi lisää merkittävästi kunnan lainanottotarvetta ja tulevia lainanhoitokustannuksia tilanteessa, jossa kunnan tulorahoitus on samanaikaisesti heikentynyt.

3. Maksuvalmiuden heikkeneminen ja lainanottotarpeen kasvu

Tulorahoituksen heikkeneminen on vaikuttanut olennaisesti kunnan maksuvalmiuteen. Kunta on joutunut vuosina 2025–2026 turvautumaan sekä lyhyt- että pitkäaikaiseen lainarahoitukseen toimintansa ja investointiensä rahoittamiseksi. Samanaikaisesti edellä kuvattu noin 15 milj. euron kouluhanke kasvattaa kunnan rahoitustarvetta vuosina 2026–2029.

Harkinnanvaraisella valtionosuuden korotuksella vahvistettaisiin kunnan tulorahoitusta ja maksuvalmiutta tilanteessa, jossa tulopohjan nopea heikkeneminen ja poikkeuksellisen suuri investointitarve ajoittuvat samanaikaisesti.

D. Mikäli kunta on hakenut harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta vuonna 2025, niin perustelut miksi kunta hakee korotusta peräkkäisinä vuosina.

Pornaisten kunnan talouden tasapainottamista vaikeuttaa olennaisesti valtionosuusrahoituksen jatkuva heikkeneminen. Kunnan valtionosuudet ovat vähentyneet merkittävästi, ja kehitys on jatkunut edelleen siitä huolimatta, että kunta on toteuttanut ja päättänyt merkittävistä omista talouden tasapainottamistoimenpiteistä. Vuonna 2024 kunnan valtionosuudet olivat 3,68 milj. euroa ja vuonna 2025 noin 3,59 milj. euroa. Vuoden 2026 talousarviossa valtionosuuksia on arvioitu kertyvän noin 3,04 milj. euroa. Valtionosuudet vähenevät siten vuoden 2025 toteutuneesta tasosta vuonna 2026 noin 0,55 milj. euroa eli yli 15 prosenttia. Vuoteen 2024 verrattuna valtionosuusrahoituksen vähennys on noin 0,64 milj. euroa.

Kunnanvaltuusto hyväksyi 25.5.2026 talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2026–2028. Suunnitelma sisältää noin 0,9 miljoonan euron menojen vähentämiseen tähtäävät toimenpiteet. Toimenpiteet kohdistuvat laajasti kunnan toimintaan ja henkilöstöön, ja niiden toimeenpano on käynnistetty.

Korotuksen hakeminen peräkkäisinä vuosina ei siten johdu siitä, ettei kunta olisi ryhtynyt oman taloutensa tasapainottamistoimiin. Vuonna 2025 saadusta harkinnanvaraisesta korotuksesta ja kunnan omista toimenpiteistä huolimatta valtionosuusrahoituksen heikkeneminen on jatkunut myös vuonna 2026. Valtionosuuksien samanaikainen väheneminen heikentää olennaisesti kunnan omilla päätöksillä saavutettavaa talouden tasapainottamisvaikutusta. Käytännössä osa kunnan rakenteellisilla ja pysyvillä säästötoimenpiteillä saavutettavasta taloudellisesta hyödystä kuluu valtionosuusrahoituksen vähenemisen kattamiseen.

Kunnan omien tasapainottamistoimenpiteiden taloudelliset vaikutukset toteutuvat lisäksi vaihteittain vuosien 2026–2028 aikana. Kunta on sitoutunut hyväksytyn tasapainottamissuunnitelman toimeenpanoon ja jatkaa määrätietoisesti oman taloutensa rakenteellista sopeuttamista.

Harkinnanvaraisella valtionosuuden korotuksella tuettaisiin kunnan talouden tasapainottamista siirtymävaiheessa, jossa kunnan päättämien pysyvien sopeuttamistoimien vaikutukset eivät ole vielä toteutuneet täysimääräisesti ja samanaikaisesti valtionosuusrahoituksen väheneminen on jatkunut.

E. Kunnan omat toimenpiteet poikkeuksellisen tai tilapäisen taloudellisen tilan korjaamiseksi (tulojen lisäykset ja menojen vähennykset, omaisuusjärjestelyt jne.)

1. Toteutetut toimenpiteet

Kunnanvaltuusto hyväksyi 25.5.2026 talouden tasapainottamissuunnitelman vuosille 2026–2028. Suunnitelman tavoitteena on tasapainottaa kunnan talous vuoden 2028 loppuun mennessä. Tasapainottamissuunnitelma sisältää noin 0,9 milj. euron pysyviin menojen vähennyksiin tähtäävät toimenpiteet.

Kunta pyrkii lisäksi vahvistamaan tulorahoitustaan omaisuuden myynnillä ja on aktiivisesti markkinoinut ja myynyt omakoti- ja yritystontteja. Yleinen taloudellinen tilanne on kuitenkin heikentänyt tonttikysyntää ja hidastanut myyntitulojen toteutumista. Kunnalla ei ole merkittävää nopeasti realisoitavaa omaisuutta, jolla tulorahoituksen heikkeneminen voitaisiin kattaa. Kunnan omat tasapainottamistoimenpiteet ovat siten rakenteellisia ja niiden taloudellinen vaikutus vahvistuu vaiheittain vuosina 2026–2028. Kunta on sitoutunut toimenpiteiden toimeenpanoon riippumatta harkinnanvaraisen valtionosuuden korotuksen myöntämisestä.

2. Tulossa olevat ja päätetyt toimenpiteet

Talouden tasapainottamissuunnitelman keinoja ovat toimintamenojen leikkaukset sekä omaisuuden myynti. Tasapainottamisohjelman valmistelun lähtökohtana on ollut 900 000 euron sopeutukset taloussuunnittelukauden aikana 2026–2028.

Tasapainottamissuunnitelman toimeenpanemiseksi kunta on käynnistänyt vuonna 2026 muutosneuvottelut. Henkilöstöön kohdistuvien toimenpiteiden tavoitteena on yhteensä noin 12,5 henkilötyövuoden vähennys. Henkilöstövähennysten arvioitu säästövaikutus on 679 600 euroa vuosien 2026–2028 aikana. Henkilöstövaikutusten lisäksi tasapainottamissuunnitelmaan sisältyy muita toimintamenojen vähennyksiä.

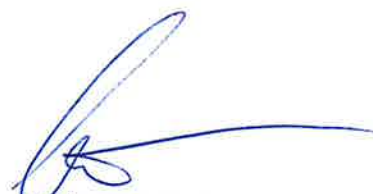
F. Muut huomiot ja lisätiedot:

Haettavaa harkinnanvaraista valtionosuuden korotusta ei käytetä käyttö- tai investointimenojen lisäämiseen. Korotuksella vahvistetaan kunnan tulorahoitusta ja maksuvalmiutta sekä tuetaan kunnanvaltuuston hyväksymän talouden tasapainottamissuunnitelman toteuttamista tilanteessa, jossa valtionosuusrahoituksen voimakas väheneminen heikentää kunnan omilla tasapainottamistoimilla saavutettavaa vaikutusta.

Aika: Pornaisissa 23.9.2026

Antti Kuusela
kunnanjohtaja

Antti Kärkkäinen
hallinto- ja talousjohtaja

Liitteet: Talouden tasapainottamissuunnitelma 2026-2028, Valtuusto 25.5.2026

